

"זו הדרך" מוועידת
הקומוניסטים בארה"ב
עמ' 7

פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH زوهديركه

גיליון 24 / 19 ביוני 2024

מלחמת הבינה

המלאכותית בעזה

עמ' 3

מכתב גלוי לראש העיר חיפה

עמ' 6

הממשלה מקריבה את המדינה

על מזבח הכיבוש

ISRAEL SACRIFICES THE COUNTRY ON THE ALTAR OF OCCUPATION

כאשר נשיאת מקסיקו מודה לחסוס, בן זוגה

"דינה סיגל וון, ילידת מקסיקו ויו"ר מכון בלפר של הוועד היהודי האמריקאי לענייני אמריקה הלטינית, מסרה שלא רק שנשיאת מקסיקו החדשה קלאודיה שיינבאום אינה קשורה לקהילה, היא גם אינה שומרת מצוות. בציוץ הניצחון שלה אף כתבה שיינבאום, 'תודה לך ישו על שליוות אותי'."

ידיעה ב"מעריב", 4.6

החתול שומר על המון שמנת

"ההרכב הסופי של הוועדה לבחינת תקציב הביטחון: חמישה אנשי צבא — מול איש אוצר אחד. בין חברי הוועדה, שאמורה לדון בסוגיות מהותיות הקשורות לתקציב הביטחון, לתפישת הביטחון ולמבנה הכוח העתידי של צה"ל: ראש המל"ל לשעבר יעקב עמידרור, השר לשעבר אפי איתם ומהרן פרוזנפר, לשעבר היועץ הכלכלי של הרמטכ"ל. המשמעות היא שלעמדה הצבאית תהיה השפעה רבה על המסקנות על חשבון הראייה הכלכלית-אזרחית."

נתי טוקר, "דה מרקר", 5.6

תחליף דיסקט - לא תהיה פה עסקה

"שלושה או ארבעה ימים אחרי 7 באוקטובר נכנסתי לחדר של בכיר בלשכת ראש הממשלה. הוא מבקש מכולם לצאת, ואני אומר לו: 'בוא נסגור עכשיו עסקה. 250 חטופים. תן להם אלף, אחד לארבעה. ומשם נעלה עוד קצת, אפילו אלפיים אם נצטרך. אבל נציע להם איזו הצעה אטרקטיבית ועם כל הלחץ הבינלאומי נוכל לסגור עניין. ומה הוא ענה? 'דורון תחליף דיסקט. לא תהיה פה עסקה. נכתוש אותם, נהרוג אותם, את כולם'."

אל"מ (מיל') דורון הדו, מפקד יחידת המו"מ בצה"ל, "ידיעות

אחרונות", 7.6

דברים בשם אומרם

הציונות הדתית לא מאמינה בניסים

"ב-8 במאי התכנסה ועדת החוץ והביטחון לדיון שעסק במימוש תכנית 'מגן לצפון', שאושרה בשנת 2018 בתקציב של 5 מיליארד שקלים למשך עשור. עד היום נכנו במסגרתה כאלף ממ"דים בלבד. ח"כ צבי סוכות מהציונות הדתית, אחד מחברי הוועדה, ויו"ר ועדת המשנה שלה לענייני איו"ש, יצא נגד תכנית המיגון וקרא לבטל אותה. אלא שדיבורים לחד ומעשים לחד. הבוקר, כשהגיע סוכות לביקור בקיבוץ נאות מרדכי בגליל העליון, נקלע לאזעקה ומיהר למרחב המוגן. אחד התושבים צילם אותו בממ"ד ופרסם סרטון ברשת: 'לנו, התושבים, אין בעיה להיות בחוץ, כי אנחנו רגילים, אבל בואו תראו, יש לנו את ח"כ צבי סוכות, שמתחבא בממ"ד. אני לא חושש, הסביר'."

ליאת רון, "וואלה", 2.6

טלי גוטליב: מירי רגב לפניך

"הממשלה הזאת עשתה בשנה הזאת דברים מדהימים, דברים מדהימים. כל כך הרבה אנשים נמצאים במלונות, הכל ממומן במימון הממשלה. שמנו תקציבים לשיקום הצפון והדרום. אנחנו הבאנו תקציבים לרכבת מקריית שמונה ועד אילת. עכשיו פותחים מערכות חינוך ובוניס בתי ספר'."

שרת התחבורה מירי רגב, רדיו קול חי, 4.6

רמי לוי מתרחב והקים כנסייה בחדרה

"מעצרו של 14 פלסטינים בסניף רמי לוי בחדרה בשבוע שעבר חשף תחבולה מתוחכמת נוספת לייבוא כוח אדם מהשטחים, למרות ביטול היתרי הכניסה הגורף שחל מאז 7 באוקטובר. העובדים המדוברים, מכפר א-זַבַּאבְדָה בנפת ג'נין, נעצרו בסופרמרקט, לאחר שהתברר שהם עובדים שם מחודש ינואר, או סמוך לכך. בחקירה עלה שהם נכנסים לישראל משטחי הרשות הפלסטינית מדי יום - בתור 'עובדי כנסייה', עובדים בסופרמרקט ושבים לבתיהם בערב. 'ברור לכלל החשודים שאינם עובדים במוסד דתי', ציין בבית משפט השלום בחיפה השופט אפרים צ'זיק ביום שישי, בהחלטתו להאריך את מעצרו."

יאב איתאל, "וואלה", 3.6

רמי לוי בוכה כל הדרך אל הבנק

"רשתות השיווק גלגלו לצרכנים את העלאות המחירים של הספקים — לפעמים הן העלו מחירים אף מעבר להעלאות הספקים. הגדיל לעשות רמי לוי, מי שמזוהה כרשת המזון הזולה במדינה, ולא אחת יושב באולפנים ומקטר על יוקר המחיה, שהציג נסיקה ברווח התפעולי, שעלה ב-60%. לממשלה הבנו כבר שלא אכפת. עייפנו מלשלוח לשר הכלכלה ניר ברקת כל שבוע שאילתה ולבדוק מה קורה עם החוקים לכאורה שהוא מקדם'."

אפרת נומברג יונגר ונמרוד מירום, "מאקו", 7.6

מכתבים למערכת

עוד על חיסול מעברת כפר סבא

באיחור רב קראתי את המאמר 'לחם, עבודה ושלוש: כך הקימו הקומוניסטים את 'קונגרס המעברות' ב-1951 שפורסם בגיליון 13 של 'זו הדרך' מ-27 במרס.

הרשימה עוסקת במאמר שפרסמתי בגיליון 149 של הרבעון להיסטוריה 'זמנים', בכותרת 'התארגנות נוכח כפיפות: מאבק המעברות, 1951-1952', ובמרכזו מחקר על אודות מאבקי המעברות בראשית שנות החמישים.

"שירותי הביטחון עמדו גם מאחורי הגירוש בידי שוטרים וחיללים של תושבי מעברת כפר סבא וחסולה בחורף של 1953. התושבים, מרביתם יוצאי עיראק, גורשו באישון לילה על גבי משאיות צבאיות. העילה הרשמית לענישה הקולקטיבית הייתה: קיומה של 'פעילות קומוניסטית מסוכנת' במעברה", נכתב ב"זו הדרך".

אך הפרטים לא נכונים - מי עמד מאחורי הגירוש, מתי בדיוק הוא התרחש, איך הוא בוצע ומה הייתה העילה. זה סיפור מרתק, ולכן לקח כמה שנים לחקור אותו, אבל עכשיו יש לי שחזור מלא. נכון היה לכתוב: "המעברה פוזרה במבצע צבאי סודי בפברואר 1953, בין היתר על רקע ההתארגנות הפוליטית של תושביה". יצוין שהפרשה עומדת בלב ספר הנמצא בהכנה.

גדי אלגזי, ת"א-19

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

תושבי ח'אן יונס השבוע בתפילת עיד אל-אדחא בין ההריסות (צילום: וואפא)

מלחמת הבינה המלאכותית

מלאכותית במלחמה: "דיוק (פחות טעויות) שהרי החוק הביני"ל דורש לצמצם טעויות; עייפות פחותה; אין למערכות אלה רגשות. אלה מערכות אוטונומיות של איסוף מידע ופענוח אלפי תמונות. מערכות אלה טובות יותר מבני אדם בתחזיות". כלומר כל "החסרונות" שיש לקציני מודיעין או לקציני בשטח, "מתבטלות" הודות למערכות הרג אוטונומיות. כיצד קובעת המערכת מיהו מטרה? לפי בן דניאל, "המערכת בודקת כמה קשה להשיג מבוקש וכופלת את זה במספר הילדים שסביבו. עכשיו משתמשים במערכות אחרות מאלה שהשתמשו בהם באוקטובר". כלומר קצב ייצור המטרות צומצם הודות למערכות ולכן גם נחלש קצב המלחמה. תוצאה זו עוררה את זעמם של פעילי ימין קיצוניי ושל ממשלת הימין הקיצוני, אשר בתמיכת שרי הימין הקיצוני פעלו לחסום את שיירות הסיוע ההומניטרי לרצועה.

הצבא המוסרי ביותר' הוא הטכנולוגי ביותר

לבן דניאל יש הרבה מה לומר בנושא מבחינה אתית-משפטית, חברתית ופוליטית. המבנה המסתורי (אניגמטי) של מערכות אלה הוא "פיצ'ר ולא באג". כלומר, הן נבנו בצורה כזו כדי להסיר אחריות מהצבא ומאנשיו האחראים לתקיפות. 'הצבא המוסרי ביותר' הפך 'הצבא הטכנולוגי המוסרי ביותר'. זה צבא טכנולוגי-אוטונומי המייצר מערכות המסירות מעליו אחריות להרג של עשרות אלפי אזרחים - הרג שהיה נמנע ללא שימוש באותן מערכות.

לשאלה האם הייתה דירקטיבה (החלטה) של ממשלת ישראל להשמיד את עזה או שזו החלטה של AI, השיב: "אני חושב שלא הייתה הנחייה של הממשלה. זו הייתה החלטה של המערכת", והבהיר: "השר עמיחי אליהו קרא 'להפיל פצצת אטום על עזה'. אך השפעתו קטנה עד אפסית לעומת השפעתו של הרמטכ"ל לשעבר אביב כוכבי, שקידם מאוד את תחום הבינה המלאכותית בצבא".

מבחינה פילוסופית, ציין בן דניאל, מעניין לבחון את "החזון הדיסטופי" שמומש במלחמה זו. "הסתכלו בעיי החורבות בעזה ותבינו איך נראית מלחמת בינה מלאכותית" - סיכם בן דניאל. למערכות משוכללות מאוד אלה יש השפעות ממשיות וקטלניות על שני מיליון אזרחים החיים תחת מצור. אך הדין הבינלאומי אינו יודע להתמודד עם מלחמות בינה מלאכותית. להערכת בן דניאל, לא תיחתם "אמנת ז'נבה" בדבר שימוש בבינה מלאכותית במלחמה.

רוי רוזנברג

לפני כחודשיים התפרסם באתר "שיחה מקומית" תחקיר מעורר הדים של יובל אברהם תחת הכותרת: "בתוך המנגנון האוטומטי של ההרג המוני בעזה". במסגרת התחקיר ראיין אברהם קציני מודיעין מהמערכת הצבאית. אלה הסבירו לו כיצד עובדות שתי מערכות הבינה המלאכותית (AI) המרכזיות הנמצאות בשימוש הצבא, לבנדר והמבשר (גוספל), והמגדירות עשרות אלפי מטרות צבאיות בשבריר מהזמן שהיה נדרש מחוקר צבאי. תחקירי המשך בנושא זה פורסמו באתר "גרדיאן" הבריטי, בידי סוכנות הידיעות איי-פי ועוד.

מומחים וחוקרים ברחבי העולם מגדירים את המלחמה בעזה "מלחמת הבינה המלאכותית הראשונה". לדבריהם, השימוש המסיבי במערכות עתירות יידע במלחמה בעזה הוא "פורץ דרך" והרסני בכל קנה מידה. כיצד קבע הצבא 30,000 מטרות יש מאין? שרירותית? המערכות קבעו, למשל, שאדם ברצועה הוא "מחבל" לפי קריטריונים כמו "קרבה" לחמאס, מגדר, גיל, מגורים בקרבה לפעיל חמאס ועוד.

לשימוש ב-AI התייחס דר' סבסטיאן בן דניאל, הידוע כבלוגר ג'ון בראון, שהתארח השבוע (16.6) במועדון הגדה השמאלית בת"א במסגרת "דיבור שמאלי" - סדרת שיחות פוליטיות חדשה בנושאים אקטואליים בוערים כמו המלחמה בעזה והשלכותיה, שהדיון הציבורי בהם דל עד לא קיים.

"אחרי 5-6 ימים לא נשאר בעזה כלום. היה קשה למצוא מטרות אונליין. אחרי שבוע לא נשאר מה להפצין. לא היה אפשרי לחקור מטרות בזמן מלחמה. מערכת AI מאפשרת לחקור מטרה בשעה ולא בחודש. זה איפשר למלחמה להימשך בעצימות גבוהה במיוחד במשך חודש ולא במשך ארבעה ימים", הדגיש בן דניאל. קצב ייצור מטרות כזה חסר תקדים בכל קנה מידה.

מערכת הרג אוטומטית

בן דניאל המשיך: "המערכת לוקחת שני מיליון אנשים בעזה ומצמצמת את האוכלוסייה ל-30 אלף מטרות, המספר המשוער של לוחמים בחמאס. הצבא טוען כי אין לו מערכת AI המזהה טרוריסטים, וכי למערכות שלו יש שתי שכבות שאחת מהן אנושית: בזו אדם מוודא שהמטרה הוא באמת טרוריסט. מדובר בשקר". במילים אחרות, אנשים בשר ודם הזינו למערכת בקשה לייצור 30 אלף מטרות, ו-30 אלף העותים שסומנו כמטרות תאמו את הקריטריונים שהוגדרו למערכת מראש לצורך זיהוי אנשי חמאס.

בן דניאל הוא חוקר בתחום מדעי המחשב באוניברסיטת בן גוריון. במהלך השיחה הוא פירט את יתרונות השימוש בבינה

126 ילדים נורו למוות בידי חיילים ומתנחלים

בצל המלחמה - פגיעה חסרת תקדים בילדים בגדה

מעצרים אלימים, פגיעה ברכוש, איומים ופגיעה פיסית, הוסיפו ב"הורים נגד מעצרי ילדים".

סכסוך עבודה בחדשות 13

בעקבות מינוי מנכ"לית חדשה

ארגון העיתונאים פנה בראשון (16.6) ליועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב מיארה, בדרישה למנוע את מינויה של ח"כ לשעבר ופעילת הליכוד יוליה שמאלוב-ברקוביץ' לתפקיד מנכ"לית חדשות 13. ועד העובדים של חדשות 13 וארגון העיתונאים הכריזו במקביל על סכסוך עבודה, שיאפשר לעובדים לפתוח בשביתה מ-1 ביולי.

עיתונאי החברה ציינו, כי בכוננתם "לפעול בכל האמצעים העומדים לרשותנו נגד החלטתו המבישה של הדירקטוריון". במכתב ששלח הוועד לעובדים נאמר: "ככל שלא יתקבל מענה הולם ומהיר לפנייתנו, נעתור לבג"ץ על-מנת להגן על עיתונאי חדשות 13 מפני הסכנות החמורות לעתידם התעסוקתי ולחופש העיתונות, הגלומות במינוי פסול זה". "במידת הצורך", כתב ועד עיתונאי חדשות 13, "נוכל לנקוט צעדים ארגוניים בתחילת חודש יולי ולהיאבק כגוף אחד נגד המינוי".

ארגון העיתונאים והעיתונאיות פנה כבר בחמישי (13.6) ליו"ר מועצת הרשות השנייה, עדן בר טל, בדרישה לפסול את בחירתה של שמאלוב-ברקוביץ' למנהלת ולעורכת הראשית של חדשות 13.

במכתב ששלח עו"ד אמיר בשה, היועץ המשפטי של ארגון העיתונאים והעיתונאיות, צוין: "ההחלטה פסולה מיסודה, בלתי סבירה, לוקה בניגוד עניינים חמור ומשוא פנים, והתקבלה למרות שיוליה שמאלוב-ברקוביץ' אינה עומדת בתנאי הכשירות לתפקיד – הכל בניגוד לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו. בדרך ובאופן המינוי יש כדי פגיעה חמורה בחופש העיתונות ובעצמאות חברת החדשות מול בעלי המניות, וחשש לפגיעה בביטחונם התעסוקתי של העובדים". בהודעה שפרסם ארגון העיתונאים לאחר ההודעה על המינוי נכתב: "אנו עומדים עם עיתונאי ועיתונאיות חדשות 13 במאבקם הצודק. ההחלטה למנותה לתפקיד מעלה חשש לשיקולים זרים, לניגוד עניינים ולמשוא פנים. או במילים אחרות: חשש למינוי פוליטי מובהק. יתרה מכך, היא מעולם לא הייתה עיתונאית בכירה והיא כלל אינה עיתונאית פעילה, נעדרת מכל ניסיון בעבודה בכלי תקשורת גדול או רקע של עורכת בכירה או בכלל. דינו של המינוי הפסול הזה להתבטל ונדאג שכך יהיה".

גם נעמת, תנועת הנשים של ההסתדרות, הצטרפה לדרישה מדירקטוריון חדשות 13 לבטל את מינויה של יוליה שמאלוב-ברקוביץ' למנכ"לית חברת החדשות. לדברי יו"ר נעמת, חגית פאר, "אישה שעשתה קריירה מביזוי נשים שאותן כינתה 'ג'יהאד פמיניסטי' ועד התקפות ישירות על אימהות חד-הוריות משל היו אויב האומה. שמאלוב-ברקוביץ' גם התגאתה כי מעולם לא הוטרדה מינית וזה לא שאני מכוונת' ובכך בעצם רמזה לאשמת הקורבן. איזה מסר מבקשים להעביר בדירקטוריון 13 לציבור בישראל? אני משוכנעת שיש מספיק נשים מקצועיות, ראויות והגונות שאינן מתייחסות באופן מבזה לנשים ולזכותן לשוויון".

מאז תחילת המלחמה ברצועת עזה ב-7 באוקטובר אשתקד, 126 ילדים נורו למוות בגדה המערבית בידי חיילים ומתנחלים. כך עולה מדו"ח שפרסם משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים בשטח הפלסטיני הכבוש. עוד עולה מהדו"ח כי באותה תקופה נהרגו בגדה ובירושלים המזרחית שתחת כיבוש ישראלי 521 פלסטינים: ב-504 מההרוגים ירו למוות כוחות ישראליים, בעשרה - מתנחלים, ולגבי שבעה לא ידוע האם נהרגו בידי חיילים או מתנחלים.

74% מהקורבנות (יותר מ-380 פלסטינים) נהרגו במהלך מבצעים שניהלו כוחות הכיבוש בערים, בכפרים ובמחנות פליטים, במיוחד בנפות ג'נין וטול כרם. בנוסף, 5,200 פלסטינים, בהם כ-800 ילדים, נפצעו, למעלה משליש מתוכם מתחמושת חיה. הדו"ח מצייין כי במהלך אותה תקופה נהרגו 12 ישראליים, בהם שבעה חיילים וחמישה מתנחלים, בידי פלסטינים בגדה המערבית, לרבות בירושלים המזרחית, ולפחות 105 ישראליים, בהם 70 חיילים, נפצעו. נוסף על כך, במתקפות שפלסטינים תושבי הגדה ביצעו בישראל במהלך אותה תקופה נהרגו שמונה ישראליים וארבעה מבצעי הפיגועים הפלסטינים.

לדברי הארגון "הורים נגד מעצרי ילדים", התופעה של פגיעה בקטינים בידי אזרחים ישראליים התרחבה באופן משמעותי מאז החלה הלחימה בעזה. "היד החופשית שמאפשר הצבא למליציות החמושות של המתנחלים עולה בדם של קטינים פלסטינים רבים. מקרים אלה הם פועל יוצא של מדיניות הכיבוש והמשך המלחמה. מאז 7 באוקטובר, תחושת הביטחון של קטינים פלסטינים וישראלים פחתה באופן בלתי נתפס. ילדים בכל המרחב נפגעים שוב ושוב בדרכים שונות וחמורות. הדרך היחידה להבטיח את ביטחונם ועתידם היא לפעול לסיום המלחמה ולהפסקת הדיכוי והכיבוש בגדה המערבית", הדגיש הארגון.

לפי דו"ח זה, כאלף קטינים פלסטינים בגדה נעקרו מבתיים מאז החלה המלחמה. "המחיר של המלחמה הוא עצום, גם בדם וגם ברכוש. אבל בעוד המלחמה נמשכת, פשעי הכיבוש בגדה המערבית לא נפסקים – ואפילו מתעצמים. התקווה למציאות אחרת עבור הילדים והילדות חייבת לעבור דרך פתרון לכלל תופעות האלימות במרחב הזה: נישול מהבתים,

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לנסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

גל מעצרים פוליטיים של חברי חד"ש ובנק"י

אותו אם אני בחקירה, והקצין השיב: "אתה בבית שלי עכשיו, אני אעשה אתך מה שאני רוצה". אמרתי לקצין שאני רוצה להתייעץ עם עורך דין, והוא השיב שחבל שנותנים לי את הזכות הזאת. בחרתי לשמור על שתיקה, כי לא רציתי לתת לו עילה ליצור לי בעיות.

נעצרתי בכפר יאסיף בשתיים בצהריים, ובשעה אחת-עשרה בלילה נכנסתי לחקירה בתחנת טמרה. משם הסיעו אותי לבית המעצר זבולון ובהמשך - לבית המעצר קישון. בשלב הקבלה בקישון שמו אותי בתא עם צעיר שכנראה סבל מקריז או מהתקף - הוא רעד והשתולל באופן מסוכן. אחר כך העבירו אותי לתא עם שבעה עצורים. סך הכל הייתי עצור יומיים.

לבסוף הביאו אותי לבית המשפט השלום, שם חיכו עשרות חברים ערבים ויהודים שבאו לתמוך בי. הסוהר שראה אותם התרגז והאשים אותי שהבאתי לבית המשפט 60 תומכי חמאס. השבתי לו: "איך פה אף תומך חמאס, אנחנו מפלגה של ערבים ויהודים שמאמינים בשוויון ובשותפות". כאב לו לראות שהיו באולם 60 חברים שבאו לגבות אותי. שופט בית משפט השלום הורה על שחרורי, אך המשטרה ערערה על ההחלטה. לדעתי, הם בעיקר רצו לפגוע בי ולהאריך את המעצר. אך גם השופט בבית המשפט המחוזי שחרר אותי, אבל למעצר בית של שלושה ימים. כך זה הסתיים.

מה שאלו אותך בחקירה? האם התברר מדוע עצרו אותך?

בעבר הייתי עוזר של מוחמד ברכה, יו"ר ועדת המעקב. בחקירה התגרו בי: "איפה החבר שלך ברכה, שיעזור לך עכשיו", ושאלו מי ידאג לי ולמשפחה שלי כשאהיה בכלא. למרות שלא הייתי ממארגני ההפגנה בטמרה, הם טענו שהייתי "דומיננטי" בשטח. היה ברור לי שהשוטרים מתנהלים לפי הוראות השר בן גביר ולא לפי החוק. כל מה שעשינו בהפגנה היה חוקי ולגיטימי. לא ביצעתי שום עבירה ולא עברתי על החוק. למה עצרו אותי? מאותה סיבה שעוצרים ומעכבים פעילים וחברים אחרים בחד"ש, במק"י ובבנק"י כפי, שאנחנו רואים מדי שבוע בהפגנות. יש לזה שם: רדיפה פוליטית וסתימת פיות. רוצים להעביר מסר שהפגנה ומחאה נגד המלחמה ולמען שלום והסדר מדיני כרוכות במחיר כבד - החירות שלנו. אך אנחנו לא נירתע ונמשיך להפגין.

מה המסר שלך לצעירים שמתנגדים למלחמה בעזה אך פוחדים למחות?

זו זכותנו ואף חובתנו לצאת לרחוב ולהפגין נגד מה שקורה בעזה. הפגנה היא מעשה חוקי. אני מעריך מאוד את מה שעושים חברינו היהודים המפגינים נגד המלחמה, כי הקול שלכם בולט יותר. לתקשורת העברית ולחברה היהודית קל להתעלם מהערבים שמפגינים, כי ממילא לא סופרים את הדעה שלנו. הייתי רוצה לראות יותר יהודים שיפגינו נגד המלחמה, ובעיקר שנפגין יחד, יהודים וערבים.

ועוד מילה לאלה שחושבים שטוב לשבת בכלא. אני רוצה להדגיש: המטרה איננה להיות בכלא, אלא להיאבק מחוץ לכלא, בקרב הציבור - שם ביכולתנו לאתגר את הממסד ולשרת את האינטרס של שני עמינו. מעצר הוא אף פעם לא מטרה. אני מבקש להדגיש שאנחנו לא מחפשים להיעצר משום שאנחנו פועלים לפי החוק ולפי עקרונות השלום, השוויון והצדק.

אסף טלגם

אחמד עבאדי (במרכז) בהפגנת האחד במאי בנצרת (צילום: זו הדרך)

השבוע ראיין "זו הדרך" את אחמד עבאדי (23), מזכיר מחוז עכו וחבר הוועד המרכזי של ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י) וחבר מזכירות חד"ש. עבאדי, תושב ג'דידה-מכר, נעצר בשבוע שעבר בעקבות השתתפותו בהפגנה נגד המלחמה בעזה ושחרר כעבור יומיים. בשיחה עם "זו הדרך" סיפר עבאדי על המעצר.

כיצד ומדוע נעצרת?

השתתפתי בצעדת מחאה בעיר טמרה. הצעדה התקיימה באישור המשטרה והתנהלה מתחילתה ועד סופה באופן מסודר וללא בעיות או עימותים. הצעדה הייתה יוזמה של הוועדה העממית בטמרה ושל ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל. אני לא הייתי אחד המארגנים. בסך הכל השתתפתי בצעדה חוקית שהתקיימה בתיאום עם המשטרה. הסיסמאות שקראנו בהפגנה הן אותן סיסמאות שאנחנו קוראים בהפגנות מאז שאני זוכר את עצמי - הסיסמאות בחלקן נפוצות בהפגנות של הציבור הערבי עוד משנות החמישים. בסוף הצעדה, הודיעו המארגנים לשוטרים כי ההפגנה מתפזרת בהתאם לסיכום המוקדם, והשוטרים במקום אישרו שהכל בסדר.

כעבור כמה שעות התקשרה המשטרה למארגנים והזמינה אותם לחקירה. עם הגעתם לתחנת המשטרה עצרו ואזקו אותם. למחרת התקשרו לאבי ודרשו שאתייצב בתחנת המשטרה בכפר יאסיף. הלכתי לתחנה, וברגע שהגעתי אזקו גם אותי. בלי חקירה ובלי שיחה - ישר הודיעו לי שאני עצור. הייתי ארבע שעות במעצר בכפר יאסיף מבלי שנחקרתי.

אמרו לך מדוע נעצרת?

ההסבר שנתנו לי הסבר היה - הסתה ברשת. זה כנראה מה שאומרים לכל מי שמזמינים לתחנה במטרה לעצור אותו. בזמן שהייתי עצור בתחנה בכפר יאסיף, עמד בלש ליד דלת התא וניסה להתגרר בי. הוא שאל אותי אם אני רוצה לגור בשכם, ואמר שידאג שיעבירו אותי לשם. הוא גם איים עלי: "מחר תראה מה אעשה בבית שלך", "ההורים שלך עוד יחכו לך", ועוד אימים מהסוג הזה. הרגשתי שאני יושב לא בתחנת משטרה, אלא עם עבריינים.

אחר כך המשטרה העבירה אותי מתחנת כפר יאסיף לתחנת טמרה. שם חיכה לי קצין אחר. כשהוא ראה אותי, אמר: "הנה, המסית הגיע", ושאל אותי מה עשיתי אתמול בטמרה. שאלתי

מכתב גלוי לראש העיר חיפה

סלים עבאס נואם בטקס הדלקת משואות האלטרנטיבי של יש גבול, ירושלים, 15 במאי (צילום: יש גבול)

העניין שמכביד עליי ומתסכל אותי בשנים האחרונות הוא נושא האלימות והפשעה ברחוב הערבי. מאופן ניהול העניינים בחיפה מאז ומתמיד, אפשר להבין שהמצב במגמת החמרה מתמדת. נדמה אם כך כאילו אתה, יהב, "נהנה" מאוד מאוזלת ידה של המשטרה ומהזלזול שלה במאבק ובטיפול בפשיעה, גם אם מדיניות זו אינה בסמכותך והיא מוכתבת מלמעלה. אין לשכוח גם את סוגיית התכנון של השכונות הערביות בעיר שטרם הסתיים ועדיין חסרות תוכניות מתאר. לא לפלא ששכונת חליסה נדמית למחנה פליטים או לשכונת עוני שכלל לא שייכת לחיפה – "מטרופולין הצפון".

איך רואה את המציאות

אדוני ראש העיר, אינני יודע איך הצלחת לעלות על העץ הגבוה, אך ברור שאינך מצליח לרדת לקרקע ולראות בגובה העיניים את המציאות המרה בה חיים תושבי עירך הערבים.

התושבים סובלים מאפליה ומדיכוי. ואם לא די בכך, גם מנסים להשתיק את קולם השפוי, החותר לעזור בהפיכת חיפה למודל של חיים משותפים מכבדים וסובלניים. הייתי מציע לך לחזור מדברייך שנאמרו ב-6 ביוני. אל תקשיב ליועצין שמנסים רק להטעות אותך. נסה להקשיב לרוח הנושבת ברחובות של חיפה מתוך גישה של כבוד ואמון. אחרת אינני רואה בך ראש עיר ראוי.

המרקם ההיסטורי של חיפה היה ונשאר הומני ומוסרי. התנגדות התושבים ברובם למלחמה היא לגיטימית ואמיצה בזמננו. רק שלום יביא ביטחון ושלווה לכולנו. לכן חייבים להפסיק את המלחמה בעזה מיד; להחזיר את החטופים בחיים; ולסיים את סבלה של האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית דרך הכרה בזכותה הלגיטימית לחיות בכבוד במדינה פלסטינית עצמאית בצידה של מדינת ישראל.

סלים עבאס

אני לא צריך להיות תושב חיפה כדי להרגיש את האווירה הנפלאה והפסיפס התרבותי המקסים שישנו בעיר. לא צריך להיות תושב העיר כדי להתגאות בכך, שהעיר חיפה יכולה להיות מודל של חיים משותפים לכל דבר. כמובן שיש עוד הרבה דברים שצריך לעבוד עליהם. המשימה הזאת אינה קלה בימים אלה נוכח השתלטות הימין הקיצוני הפשיסטי על המרחב הציבורי, דבר שכבר התחיל בקדנציה הקודמת של ראשת העיר עינת קליש רותם.

התבטאויות שלך, יונה יהב, הן מדאיגות. לא מתקבל על הדעת שראש עיר שמגדיר את עצמו ליברלי, מנסה לסתום פיות ולמנוע במרחב הציבורי חופש ביטוי במהלך שנעשה בצורה חוקית ולפי הנהלים הנדרשים. לא הגיוני שתבדיל בין מפגין יהודי בחורב ובמרכז הכרמל לבין פלסטיני תושב העיר שמפגין בעיר התחתית ובמושבה הגרמנית. לא הגיוני שאינך מזכיר לרגע את הפגנות הנגד-חוקיות של קומץ פשיסטים גזענים, המסיתים לשנאת חינום ומקבלים גיבוי מלא מהמשטרה. הרי הסיסמאות והצעקות של החלאות הללו הן בגדר עבירה פלילית לכל דבר.

אינני יודע איך להגדיר את שתיקתך מול אלימות המשטרה נגד תושבי העיר הערבים. אינני יודע האם אתה מיישר קו באופן רשמי עם מדיניות המשטרה הנוכחית, משטרה שמפעיל באופן ישיר שר לאומני פשיסט, איתמר בן גביר. יהב, שהיה ראש העיר בקדנציות קודמות וחזר לפני כמה חודשים להנהיג את ענייני העיר, פועל תוך התעלמות מוחלטת מלקחי העבר. הוא לוקה בעיוורון צבעים שהמסד השלטוני הצליח לכפות או מתוך צביעות פוליטית - מחלה נפוצה מאוד אצל פוליטיקאים שמגיעים לשלטון.

אירועי מאי 21' פגעו קשות בחיפה

כידוע לך, אירועי מאי 2021 פגעו בחיפה קשות. כל הרעל והרוע הגיע מקבוצות של לאומנים פשיסטים יהודים (מירושלים ומההתנחלויות). אלה נכנסו לעיר בחסות משטרת חיפה וגרמו הפרות סדר בעיר התחתית, תוך גרימת נזק ניכר לאוכלוסייה הערבית ולעסקים באזור. טיפול ותפקוד המשטרה באירועים הללו היו ברוטליים. התוצאה הידועה מהאירועים החמורים הייתה, שהקורבן היחיד במקרה הזה הוצג כאשם שאחראי להם. הצעירים הערבים שילמו מחיר כבד בעקבות המדיניות הממסדית הזאת שיושמה בכל הערים המעורבות.

בחיפה אסור להפגין נגד המלחמה

ראש העיר חיפה יונה יהב סבור שחופש הביטוי מסתיים בכניסה לעיר. יהב אמר במהלך מסיבת עיתונאים עם כתבים מקומיים (6.6) כי הוא "לא חושב שאת חופש הביטוי צריך לממש בחיפה. אלה הפגנות פוליטיות והמקום שלהן הוא בבירת ישראל ירושלים".

את הדברים אמר יהב בתשובה לשאלה במפגש עם עיתונאים שנערך בבניין העירייה. לשאלת הבהרה של אחד העיתונאים באילו הפגנות מדובר, השיבו בסביבתו של יהב כי כוונתו היא להפגנות של התושבים הערבים נגד המלחמה העקובה מדם ברצועת עזה.

ההפגנות הנערכות בשדרות בן גוריון במושבה הגרמנית דוכאו לרוב באלימות משטרתית קשה תוך מעצר של מפגינים רבים.

"זו הדרך" מדווח מוועידת המפלגה הקומוניסטית של ארה"ב המשימה: להביס את טראמפ

עורך "זו הדרך" אסף טלגם במהלך דיוני הוועידה (צילום: פיפליס וורלד)
המאבק למען זכויות מהגרים; המאבק לשוויון מגדרי; המאבק לשוויון להיספנים; וסולידריות עם הקהילה היהודית ועם הקהילות הפלסטיניות, הערבית והמוסלמית בארה"ב.

הדי המלחמה בעזה

בהתייחסה למלחמה בעזה, אישרה הוועידה החלטה הקוראת להגביר את הלחץ על ממשל ביידן לעצור את משלוחי הנשק לישראל, לספק לעזה סיוע הומניטרי בדחיפות ולפעול בכל הכוח למען הפסקת אש מיידית. עוד אשררה הוועידה את מחויבותה של המפלגה לזכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית, וכן את תמיכתה בפתרון שתי המדינות ובמאבקן של המפלגות הקומוניסטיות האחרות בישראל ובשטחים הפלסטיניים הכבושים.

בשיחה עם "זו הדרך" הדגישה רוסאנה קמברון, מזכ"לית-שותפה של המפלגה, כי התמיכה של ביידן בנתניהו ומדיניותו לסגירת גבולות ארה"ב בפני הגירה הפוכות את ביידן ללא-פופולרי, ועלולות להוביל לניצחון של טראמפ בבחירות לנשיאות שייערכו בנובמבר. לכן פועלת המפלגה הקומוניסטית של ארה"ב להעלאת שיעור ההצבעה בקרב העובדים והשכבות המוחלשות כדי להביא לתבוסת טראמפ. קמברון ציינה, כי להערכתה, יהודי ארה"ב הצעירים מסכימים כיום ברובם עם עמדת המפלגה הקומוניסטית כלפי המלחמה בעזה, הכיבוש והסכסוך הישראלי-פלסטיני. המפלגה פועלת לבניית קשרים עם ארגוני שמאל יהודיים בארה"ב, כמו "קול יהודי למען שלום" ו"אם לא עכשיו".

בוועידה השתתפו נציגים של מפלגות קומוניסטיות מרחבי העולם, שבירכו את חברי המפלגה הקומוניסטית של ארה"ב על ועידתם ודיווחו על המצב הפוליטי בארצותיהם. בין המברכים: ח"כ עופר כסיף חבר הלשכה הפוליטית של מק"י. הנציגים של המפלגות הקומוניסטיות של וייטנאם, קובה, צ'ילה, קנדה, איראן וישראל זכו במחיאיות כפיים ובתשואות רמות במיוחד ממשתתפי הוועידה.

ביומה האחרון של הוועידה בחרו הצירים בוועד המרכזי החדש, המונה 88 חברות וחברים. הוועד המרכזי בחר בג'ו סימס וברוסאנה קמברון לכהונה נוספת כמזכ"לים-שותפים של המפלגה.

אסף טלגם

המפלגה הקומוניסטית של ארה"ב קיימה בסוף השבוע את ועידתה ה-32 בעיר שיקגו. בוועידה, שנמשכה שלושה ימים, השתתפו 273 צירים ששיגרו יותר ממאה סניפי מפלגה פעילים ברחבי המדינה.

בקרב משתתפי הוועידה בלטו בנוכחותם המוני צעירים נלהבים – תוצאה של גל הצטרפות גדול בשנים האחרונות, אשר הכפיל את מספר החברים במפלגה מאז וועידתה הקודמת ב-2019. חלק ניכר מצעירים אלה הצטרף בעקבות הפעילות הפוליטית בקמפוסים. רבים מהם נכחו באולם הוועידה בעודם עוטים כאפיות משובצות לאות סולידריות עם העם הפלסטיני.

המשימה הדחופה: להביס את טראמפ

בנאום הפתיחה הדגיש ג'ו סימס, מזכ"ל-שותף של המפלגה, כי למרות התנגדותה של המפלגה לממשל ביידן ולמדיניותו, עליה להתגייס במלוא הכוח להבסת טראמפ. סימס ציין, כי ההבדל בין ביידן לטראמפ איננו רק בעצימות הניצול והדיכוי המעמדי, אלא הבדל מהותי באופי המשטר. כהונה שנייה של טראמפ נושאת בחובה איום פשיסטי גלוי, וניצחון של טראמפ בבחירות יפגע במעמד העובדים האמריקאי ויגביל באופן משמעותי את מרחב הפעולה של כוחות מהפכניים בקרבו. המפלגה הקומוניסטית של ארה"ב דוגלת במאבק להגנה על המרחב הדמוקרטי, ולכן עליה להתגייס להבסת טראמפ בבחירות הקרובות שייערכו בנובמבר.

עוד אמר סימס, כי חלק משמעותי ממעמד העובדים האמריקאי נע בשנים האחרונות שמאלה. הסוציאליזם נעשה פופולרי בקרב צעירים. תהליך זה בא לידי ביטוי בגל הצטרפות המוני של צעירים לשורות המפלגה, כמו גם בתנופת התארגנות של איגודי עובדים ברחבי ארה"ב. דוגמא נוספת למגמה זו – רבים מהסניפים ששלחו צירים לוועידה הנוכחית לא היו קיימים בעת הוועידה הקודמת ב-2019.

כיום רק 10% מכוח העבודה בארה"ב מאורגן, ציין סימס והוסיף: לכן, האסטרטגיה של המפלגה שמה דגש באיגוד עובדים בלתי-מאורגנים. מאמץ זה מחזק את איגודי העובדים הקיימים, ויאפשר למפלגה הקומוניסטית להתחזק בתוכם ולהשפיע יותר על הקו הפוליטי שלהם. כאשר האיגודים – והמפלגה בתוכם – יצברו די כוח, תוכל המפלגה לשוב ולמלא תפקיד מרכזי בפוליטיקה של ארה"ב כפי שמילאה בעבר.

ריבוי מאבקים

במהלך הוועידה דנו המשתתפים וקיבלו החלטות בנושאים הבאים: מאבקי עובדים ואיגוד עובדים; המאבק לדיוור; המשבר הסביבתי; המלחמה בעזה; עמדת המפלגה כלפי בחירות 2024 בארה"ב; המאבק נגד האימפריאליזם האמריקאי ולמען השלום; סולידריות עם קובה; המאבק לשוויון לבני העמים והשבטים הילדיים; המאבק למען שירותי בריאות ושירותים חברתיים; החינוך הרעיוני במפלגה; המאבק לשוויון לקהילת הלהט"ב; בניית סניפים חדשים והרחבת שורות המפלגה; הרחבת ברית הנוער הקומוניסטי של ארה"ב; המאבק באלימות משטרתית;

נבחרו לפרלמנט האירופי: רודי קנס, מנהיג איגוד מקצועי (שמאל) ממפלגת העובדים הבלגית, ומארק בוטנגה, חבר ותיק ממפלגתו (צילום: סולידר)

תוצאות הבחירות לפרלמנט האירופי ב-27 מדינות האיחוד

החגיגה בממסד הישראלי הייתה מוקדמת

הרי אין ידידים נאמנים יותר לישראל הכובשת את השטחים הפלסטיניים והמנהלת מלחמה עקובה מדם ברצועת עזה מאשר ניאו-פשיסטים ואנשי הימין הקיצוני באירופה.

הישגים לשמאל

בעת כתיבת שורות אלה, טרם פורסמו התוצאות הסופיות והרשמיות בבחירות לפרלמנט האירופי. אך מהנתונים שפורסמו במדינות שונות עולה תמונה שונה מזו שהשתקפה בכותרות בישראל. אמנם נרשם גידול קטן בתמיכה בימין, אבל בעיון בתוצאות הלא-סופיות שפירסם הפרלמנט עצמו בולטת העובדה, שלא דווקא הנושאים הכלל-אירופיים הם שהעסיקו את 450 מיליון אזרחי אירופה.

במילים אחרות: סדר יומן ומצען של המפלגות השונות בהתמודדותן במסגרת האירופית הושפעו בראש ובראשונה מהמצב הפוליטי בכל אחת מ-27 המדינות. כך, חוסר שביעות הרצון מממשלת מקרון הניאו-ליברלית תורגם להצבעת מחאה, בה זכה הימין הקיצוני של לה פן ב-31% מהקולות ואילו כל מפלגות השמאל (שרצו בנפרד) - ב-31.5%. עם הודעת הנשיא עמנואל מקרון על הקדמת הבחירות הכלליות לסוף החודש, התאחדו מפלגות השמאל במסגרת "החזית העממית החדשה". על פי סקרים בצרפת (16.6), מוביל הימין הקיצוני עם 31% מהקולות ואילו השמאל זוכה ב-29%. בסקר השני הפער היה קטן אף יותר: 29.5% ו-28.5% בהתאמה. משני הסקרים עולה כי רשימתו של מקרון זוכה רק ב-18% מהקולות.

ביוון הכפילו הקומוניסטים את כוחם בפרלמנט האירופי וזכו ב-10% מקולות הבוחרים. אבל נציגיהם אינם לוקחים חלק בסיעת השמאל, לה שותפה מרבית המפלגות הקומוניסטיות באירופה המיוצגות בפרלמנט. סיעת השמאל, השביעית בגודלה, השיגה 39 חברי פרלמנט לאחר שאיבדה מושב אחד. באיטליה, המפלגה הדמוקרטית בהנהגת חברת פרלמנט שמאלית, אלי שלייך (שהוריה ישראלים), הגדילה את כוחה וזכתה ב-21 מושבים, בעוד שלמפלגת השלטון הימנית-קיצונית 24 מושבים. בבלגיה, הכפילה מפלגת העובדים המקסיסטית את ייצוגה. עם פרוסום התוצאות הרשמיות בעוד כשבוע, ניתן יהיה להסיק מסקנות סופיות על אודות "הניצחון הסוחף של הימין"... שלא היה.

נמרוד עובד

"בגרמניה, צרפת, איטליה, פולין ואפילו בספרד, הימין הוכרז כמנצח הגדול של הבחירות, כאשר רבים מתושבי אירופה הצביעו למפלגות הימין בעקבות משבר ההגירה הפוקד את היבשת" - סיכם "ישראל היום" (10.6) בשמחה גלויה את התוצאות בבחירות לפרלמנט האירופי. אלה נערכו בין 6 ל-9 ביוני ב-27 מדינות ברחבי היבשת.

ב"ידיעות אחרונות" של אותו יום אף הוסיפו: "המפלגות הלאומניות התחזקו משמעותית בבחירות לפרלמנט האירופי, ויגדילו את השפעתן על מדיניות האיחוד - בפרט בנושא המהגרים. המנצחות הגדולות: ראש ממשלת איטליה ג'ורג'ה מלוני ומנהיגת הימין הקיצוני בצרפת, מאריין לה פן". בעקבות כותרות אלה, פוליטיקאים בימין הישראלי הביעו אף הם שביעות רצון מ"התחזקות הימין הקיצוני באירופה".

המורה אילריה סאליס: מהכלא בבודפשט לפרלמנט בבריסל

אילריה סאליס האיטלקייה היא אחת מחברי הפרלמנט האירופי השמאליים החדשים. היא נמנית עם כתריסר צעירים שהצטרפו לסיעת השמאל. אבל למורה (בת 39) מהעיר מונוזה שבקרבת מילאנו סיפור מיוחד: עד לפני כשבוע הייתה סאליס עצורה בבית כלא בבודפשט, בירת הונגריה.

מה למורה איטלקייה ולבית כלא הונגרי? סאליס השתתפה אשתקד בהפגנה אנטי-פשיסטית אירופית שנערכה סמוך לעצרת ניאו-נאצית בבודפשט. "אילריה בת למשפחה אנטי-פשיסטית מזה דורות. לכן היה טבעי שתפגין נגד הניאו-נאצים בהונגריה הרחוקה", סיפר אביה לעיתונאים ברומא. אך המפגינים האנטי-פשיסטים הותקפו בידי ניאו-נאצים, וכמקובל בהונגריה, אלה שנעצרו היו דווקא אנשי השמאל.

במקרה של סאליס דרשה התביעה לדון אותה ל-11 שנות מאסר בגין "תקיפת חמורה" ו"השתייכות לארגון טרור". יותר משנה המתנה המורה למשפטה בבית הכלא. אלא שאנשי "הברית האדומה-ירוקה" בארצה החליטו להעמיד אותה בראש רשימת המועמדים לפרלמנט האירופי בתקווה שתבחר וכך תחייב חסינותה הפרלמנטרית לשחררה מהמעצר. הברית האדומה-ירוקה באיטליה אכן זכתה ב-7% מהקולות, המורה שוחררה מהמעצר ושבה לביתה.

פולמוס: מרקס ואנגלס כותבים על הסופר בלזק

גיבור הרומן "האיכרים" הוא הגנרל מונקורנה, אציל הרוכש אדמה בכפר כהזדמנות עסקית. בדרכו אל העושר ניצבים האינטרסים של האיכרים, הנהנים עדיין מזכויות קדם-קפיטליסטיות שאותן הוא שואף לגזול.

לבסוף מתאחדים האיכרים עם הבורגנים ומובילים למפלתו של מונקורנה. מפלה זו מסמלת את כישלון האצולה לתפוס מחדש את מוקדי הכוח במרחביהם הטבעיים של האיכרים. בניגוד לקריאתו של אנגלס, קריאתו של מרקס אינה מתמקדת ב"התפקחותו" של בלזק, או ב"הכרח" שבלזק מזהה כביכול בעליית הבורגנות. בשונה מכך, מתמקד מרקס בהתפשטות האגרסיבית של ערכי הבורגנות בקרב כל המעמדות. כפי שהיטיב בלזק לתאר, תאוות הבצע הבורגנית "הדביקה" לא רק את האצולה כי אם גם את הפרולטריון הכפרי.

נבואות זעם של השמרנות

התמקדותו של מרקס בהשחתת החברה בידי הבורגנות מובילה את גלעדי לבחון מחדש את היחס בין בלזק למעמד שעמו הזדהה באדיקות. בשורה התחתונה, לדעת גלעדי, בלזק אכן מבקר את האצולה, אך לא מתוך עמדה ביקורתית כלפיה או כלפי ערכיה. ההיפך הוא הנכון: נקודת המוצא של בלזק היא עמדה שמרנית, המתריעה מפני אובדן הערכים האריסטוקרטיים לטובת ערכי הבורגנות. קריאה זו של בלזק מבטלת את ה"שורה" שזיהה אנגלס בכתביו של בלזק בנוגע לעליית הבורגנות ואשר מכתירה את הסופר כמעין נביא פרוטו-מרקסיסטי. זאת משום שאם מפלתה של האריסטוקרטיה תלויה באימוץ ערכי הבורגנות, הרי שמפלה זו ועלייתו של מעמד חדש הן בגדר אירוע הפיך.

גלעדי מדגיש, כי חשיבות קריאתו של מרקס את בלזק חורגת מ"תיקון" או "חידוד" לזו של אנגלס וממשיכיו. בהבהרה כי בלזק ביקש לעמוד על משמר ערכי האריסטוקרטיה ולהתריע מפני הסכנות הנשקפות לה, פותח גלעדי אפשרות לקריאה מרקסיסטית חדשה בכתביו.

אבחנותיו של מרקס ממחישות ומדגישות את אחד הרעיונות הביקורתיים המרכזיים שהגה: האידיאולוגיה והערכים הדומיננטיים בחברה ובתרבות הם אלה של המעמד השולט. במובן זה, כתיבתו של בלזק, על אף ואולי משום שמרנותו, מתפקדת כסוג ייחודי של ביקורת האידיאולוגיה, החושפת והמפרקת את מנגנוני הדיכוי הבורגניים לגורמיהם. בכך, טוען גלעדי, מתגלה בשורתו האמיתית של בלזק. כתביו התוו את הדרך עבור ביקורת הספרות והתרבות לפי עקרונות ביקורתיים אשר הבשילו רק מאה שנה לאחר מותו.

תום קורי

עֲבוּעַ עֵשֶׂר / עֹרֶכֶת לְרִיסָה מֵיכָר

לחיות איתך / עדיה נגר מימון

אֶבֶל מְחוּץ לְגִבּוֹלוֹת הָאֶנִי
לְגוֹף הַמֵּתָשׁ, הַנְּפוּל
מְחוּץ לְשִׁבְרוֹן הַלֵּב הַזֶּה שֶׁהִזָּה נוֹסֵעַ
עַד סוֹף הָעוֹלָם
וּמִשָּׂאִיר אוֹתִי מְאֻחָר
מְרָאָה לִי פְמָה זֶה לֹא יָפֵה
לְהִיזוֹת מְשַׁעֵצֵת עֲלֵיךְ.

כתב העת האקדמי "נהריים", המוקדש לחקר התרבות והספרות הגרמנית-יהודית, פרסם באחרונה בגרסה דיגיטלית את מאמרו של טל גלעדי: "מדוע מונרכיסט משמין את העשירים? מרקס ואנגלס על בלזק".

המאמר עוסק בקריאה המרקסיסטית לדורותיה של כתבי המחבר הריאליסטי אונורה דה-בלזק, מגדולי סופריה של צרפת. בפתח המאמר מציב גלעדי סוגיה מעניינת. לאורך הדורות הציגה המחשבה המרקסיסטית הקלאסית קריאה בכתביו של בלזק, אשר מבוססת על התכתבותו של פרידריך אנגלס עם העיתונאית מרגרט הארקנס.

בכתיבתו שיבח אנגלס את בלזק על נטייתו הריאליסטית, אשר הניעה אותו לתאר באמנות את ריקבון מעמד האצולה ואת עליית הבורגנות. עם זאת, ממשיך גלעדי, קריאתו של אנגלס את בלזק, ובמידה רבה גם קריאתם של ממשיכיו, אינה מביאה בחשבון משתנים חשובים. את אלה חושף גלעדי דרך קריאתו של קרל מרקס את כתבי הסופר הצרפתי.

בגוף המאמר משווה גלעדי בין הקריאות המרקסיסטיות השונות את בלזק. בהמשך הוא בוחן מחדש את העמדה הביקורתית שמאחורי התיאורים של בלזק את הידרדרות מעמד האצולה הצרפתי.

המונרכיסט "התפכח"?

ממכתבו של אנגלס נוטל גלעדי שתי נקודות עיקריות אשר משמשות אותו בדיון במאמר: הראשונה - בלזק, שהיה מונרכיסט מוצהר, הוציא עצמו אל מחוץ למחנה והחל לבקר את האצולה שהתברגנה לאחר המהפכה הצרפתית. השנייה - ביקורת זו, אשר טבועה בכתביו הספרותיים, הובילה את בלזק לתאר את עלייתו הבלתי-נמנעת של המעמד הבורגני.

הכרח זה זיהה אנגלס כהולם את תפיסת התנועה ההיסטורית בחשיבה המרקסיסטית והמטריאליסטית. לאחר מכן, מביא גלעדי קריאות מרקסיסטיות נוספות בבלזק, הממשיכות בקו שהציג אנגלס. הפילוסוף ההונגרי הקומוניסט ג'ורג' לוקאץ' והפילוסוף המרקסיסט הצרפתי פייר מאשרי חידדו את אבחנותיו של אנגלס. שניהם התמקדו ב"התפקחותו" של בלזק, הנאלץ לסתור את האידיאולוגיה בה החזיק ולהמיר במידת מה את אהדתו כלפי האריסטוקרטיה.

קריאה זו, אותה מגדיר גלעדי כהגות המרקסיסטית הקלאסית לגבי בלזק, מושווה לקריאתו של קרל מרקס ברומן "האיכרים". עלילת רומן זה מתרחשת במרחב הכפרי בצרפת שלאחר המהפכה, בעת שזה נקרע לגזרים בעיצומו של מאבק מעמדי.

שבוע שיבוש נגד הממשלה

של מאות תלמידי תיכון אליאנס ברמת אביב. משם המשיכו המפגינים למטה ההסתדרות ברחוב ארלוזורוב. הם דרשו להכריז של שביתה כללית במשק להפלת ממשלת הימין. הפגנות נוספות התקיימו בשלישי (18.6) בירושלים. בשעה 16:00 הקיפה צעדה את קריית הממשלה וב-19:00 נערכה הפגנה מול הכנסת. יצוין שח"כ ניסים ואטורי (הליכוד) אמר בריאיון בשני (17.6) ברדיו "קול ברמה": "יש כמה זרועות לחמאס - זרוע הלחימה של המחבלים הארורים שרוצחים ילדים, והזרוע של ההפגנות".

תשעה מפגינים נעצרו בשני (17.6) בהפגנה מול ביתו הפרטי של ראש הממשלה ברחוב עזה בירושלים. לטענת המשטרה, מפגינים ניסו לפרוץ את המחסומים בקרבת הבית ולכן הופעל כוח רב כדי לפזרם. שלושה מהמפגינים נפצעו ונלקחו לטיפול בבית חולים. שישה מהעצורים שוחררו בשלישי בבוקר בתנאים מגבילים.

במהלך הדיכוי הכרוטלי הועף אדם מבוגר מעוצמת זרם המכת"זית שהופעל כלפיו. למרות שהרופאה ד"ר טלי וייסבאך הגיעה לטפל בו – המשיכה המשטרה להתזו לעברם. פרופ' חגי לוי, יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור, התייחס לתקיפה נוספת זו של רופא בידי שוטרים בעת טיפול בפצועים, ומסר: "רופאה מתנדבת נפגעה בעינה קשות ממכת"זית, ונשקפת סכנה לראייתה. היא עמדה על המדרכה ברחוב רד"ק, מוכנה לטפל. רק היום התרענו בכנסת שאלימות השוטרים, במיוחד באמצעים המיוחדים, מסכנת את בריאות הציבור. השתוללות המשטרה, בהתאם להנחיות הלא חוקיות של השר, עולה בבריאות ותעלה בחיי אדם".

מוקדם יותר באותו יום עלו רבבות לירושלים כדי להפגין מול הכנסת נגד ממשלת הימין ובקריאה לבחירות. בסיום ההפגנה החלה צעדה למעון הפרטי של ראש הממשלה ברחוב עזה. שיירות יצאו ממספר מקומות ברחבי הארץ וחברו בכביש 1 לשיירה אחת. לדברי מפגינים, היו עומסים כבדים על הרכבת בדרך לירושלים, וכמה מהמפגינים נשארו על הרציפים. על הבימה המרכזית נאמה פרופ' שקמה ברסלר: "במוצאי שבת שמענו כולנו את גדי איזנקוט אומר במפורש, שראש הממשלה נשלט בידי כהניסטים ולא עושה כל מה שהוא יכול על מנת לשחרר את החטופים. הפקרה זו, חרפה מוסרית זו מלווה אותנו יום-יום שעה-שעה. היא קורית במשמרת שלנו... ומכרסמת ביסודות האנושיים הבסיסיים ביותר שלנו".

"אחרי מחדל שבעה באוקטובר, הממשלה שהובילה בגלל קיצוניות ואטימות למחדל, נדרשת להחזיר את המנדט לציבור. ממשלה שזלזלה בכל ההתרעות אחראית בחדלונה למאות מתים וחטופים, לעשרות אלפי עקורים, לחבלי ארץ נטושים ושרופים", הדגישה.

בשעות הבוקר של יום שני (17.6) חסמו מפגינים נגד ממשלת הימין כבישים בדרישה להקדמת הבחירות. בין היתר נחסמו כביש 1 בסמוך לירושלים וכביש 2 ליד הרצליה. מוחים שיבשו את התנועה גם בצומת גזית בכביש 65 דרום ובצומת יבור.

"חזית הנוער להשבת החטופים" ומטה משפחות החטופים ערכו שורה של הפגנות סמוך לעשרות בתי ספר תיכוניים ברחבי הארץ, בקריאה לעסקת חטופים. מאות תלמידים הפגינו בשעתיים הראשונות של יום הלימודים, תחת הסיסמה: "השבוע אנחנו יוצאים לחופש הגדול, והחטופים והחטופות שלנו עדיין בעזה". בהפגנות נשמעו קריאות להתפטרות הממשלה. עשרות מרצים מאוניברסיטת תל-אביב, החברים במטה האקדמיה הנאבק בהפיכה המשטרית, הצטרפו לעצרת

ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי
הוועידה הארצית ה-22
של בנק"י
אירוע פתיחה חגיגי
 יום שישי, 28.6, 18:30, תיאטרון "מוואל", נצרת

חד"ש עובדים
יוקר המחיה נלחם בנו
הפגנה נגד הממשלה ויוקר המחיה
 יום חמישי, 27.6, 17:00
 פינת הרחובות דיזינגוף וקינג ג'ורג' ת"א

התנועה ליציאה מפלסטין
למה להגיד מדינת פלסטין?
מפגש ודין עם דוד מלובני
 יום חמישי, 27.6, 20:00
 מועדון הגדה השמאלית, אחד העם 70 ת"א

הוועד המרכזי של מק"י
 אבל על מותו של
סמיר עות'מאן (אבו נדאל)
שהיה מזכיר סניף טמרה
 ומשתתף בצער המשפחה והחברים

זו הדרך ברשתות החברתיות

zoha.org.il

